

Szerkesztőség:
Rimaszombatban, Pokorági-
utca 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egy évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:
Rimaszombat, Pokorági-utca
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:
Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vasutaink.

Vármegyénk oly szerencsés helyzetben van, hogy a keskeny és rövid Ratkó-, Balog- és Szuhavölgyet kivéve, minden vidékét sűrűn hálózza az acél sínpar. Ezen vidékek részéről is, különösen a Ratkó és Szuhavölgyről régi kívánság, hogy a vasut bevezetessék. Mi is részünkről minden tekintetben igen üdvös és különösen a lakosság anyagi érdekeinek emelése céljából nagyon indokolt mozgalomnak és törekvésnek tartjuk, hogy eme kívánság mielőbb megvalósuljon. De hogy ez ideig nem történt még az meg, nem tartjuk oly égbekiáltó mulasztásnak, mert ezen völgyek elég közel esnek a vasutal átszelt vidékekhez.

Nagyobb hiba azonban az, hogy a Kokovavölgyet, hol virágzó gyárak és iparvállalatok vannak s a népesség is sűrű, a már építés alatt álló nógrád-poltár—kokovai vasutal forgalmi tekintetből el fogják szakítani vármegyénktől és Nógrád, különösen Losoncz felé fog gravitálni. De hiába, későn minden, már megtörtént. A bajon csak úgy segíthetünk, ha ezen völgyet sürgősen összekötjük a feled—tiszolci vonallal és versenyre kelünk Nógrád kereskedelmi és ipari világával. Ez esetben, ha ez sikerülni fog, nem történt baj, sőt talán még hasznos eredményeket fog szülni a nógrádi vasut, mert egy egészséges kereskedelmi és ipari verseny fog kifejlődni, melynek a két vasutvonal kiépítése adta meg a lökést, továbbá az eddig nagyon is elzárt lakosság művelődési kulturája fogja az eddigi elhagyatott állapotot felváltani, a melyhez kétségtelenül hozzá fog járulni még a vagyonosodás is.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a rövid, alig egy pár kilométer hossza terjedő rimabánya—kokovai vasut kiépítése céljából a tárgyalások és előmunkálatok élénken folynak és különösen

székvárosunk, a melynek ez különös érdeke, fejt ki nagy tevékenységet, sőt az anyagi áldozatoktól sem riad vissza, hogy ezen vidék lakosságát továbbra is megtartsa a város piacának és ne Losonczon keressék fel, a mire szükségük van.

Nagyobb baj azonban mindezeknél az, hogy ismét egy Nógrádból kiinduló vonalat óhajtanak vármegyénk egyik virágzó vidéke szívébe, a Szuhavölgybe benyilazni. Csak most adta meg a kereskedelemügyi miniszter a Fülekről kiágazó és Osgyánon át Pongyelok község végállomásra tervbe vett új vonalra az előmunkálati engedélyt. Ha ezen vonalat is sikerül az élelmes Nógrádnak kiépíteni, akkor elbúcsúzzhatunk a Szuhavölgytől is, a mi nagy csapás lesz városunk kereskedőinek és iparosainak. Jómódú, szorgalmas nép lakja e vidéket s bizony sok pénzt hagynak városunkban. Közismert dolog, hogy egész hazánkban e vidéknek van egyedül virágzó agyagipara, a melynek produktumai a rimaszombati vasutállomásról nyernek elszállítás. Nap-nap mellett látjuk a sok szuhai cserepes- és téglás szekeret utcáinkon a vasuthoz közlekedni, s visszafelé majd az egyik kereskedő, vagy iparos előtt ácsorogni és a koresma előtt pihenni. Nem is kell magyarázni, hogy minden ilyen megállásból pénz marad városunkban, s ha Nógrád felé sikerül a tervbe vett vasutat kiépíteni, akkor a forgalom és pénz is oda fog terelgetni. Ez érdekekben még nem késtünk el és nem is lehet az élelmes Nógrádnak ezt rossz néven venni.

Hát a ratkói vasutal mi fog történni? Ugy értesültünk, hogy ez érdekesoport is már megalkult, de az építéssel hallgatnak. — Ezzel is sietnünk kell, mert ha a szomszédos Nógrád egyes vidékeket fog kiszakítani testünkből, akkor legalább testünk másik részeit biztosítsuk magunknak. — E vasut sürgős kiépítése az ottani lakos-

ság anyagi és kulturás érdekéből is elkerülhetlen szükségét képez és ezzel a Balogvölgyet is élénkebbé és mozgalmasabbá tehetnők; mert bizony e vidék lakosaira is csak jó hatással lenne a kertes alatt fűtülő masina dübörgése, mely a haladást jelenti.

Rajta tehát, gyorsan fel a munkára!

Közgazdasági viszonyaink.

I.
Minden évben élénk figyelemmel és meleg érdeklődéssel olvassuk a miskolci Kereskedelmi és Iparkamrának a közgazdasági viszonyokról szóló s a kereskedelmi miniszteriumhoz beterjesztett jelentését. — Gondos kezek, nagy tudású és széles látókörű főmunkája ez a jelentés, melynek minden fejezete dicséri a kamara széptehetségi titkárat: dr. Sugár Ignácot, ki hivatása magaslatán áll s buzgón és sikeresen működik.

Jelentésében feltárja az igazságokat, amennyire csak lehet, hűséges képét mutatja be a közgazdasági viszonyoknak, rámutat a hiányokra, tennivalókra s épen ezért érdekes olvasmány ez a füzet olyanoknak is, kik nem foglalkoznak gazdasággal, iparral vagy kereskedelemmel.

Mindjárt a jelentés bevezető részében egy szomorú valóság konstataálásával találkozunk. Ez az, mit különben mindnyájan tudunk, hogy az elmúlt 1905. év a közgazdasági életre nézve elvesztettnek mondható. — S ennek főoka a nemzeti élet legfőbb szervének: a törvényhozásnak a szomorú politikai viszonyok folytán való megbénulásában keresendő.

Az önálló magyar gazdasági élet létesítésére való törekvés is e miatt szenvedett hajtóerést s a régi vágyak és remények a megvalósuláshoz egy lépéssel sem közeledhettek.

Az ipar- és kereskedelem nem köthette le a közfigyelmet, nem kelthette fel a méltó érdeklődést, mert a politikai élet eseményei leszögezték azt s az ex-lex folytán elmaradtak a beruházások, az állami szállítások és munkák a legszűkebb körre redukáltak s az adók sem kivethetők, sem behajthatók nem voltak.

A múlt évben fokozódott az összes fogyasztási cik-

Puff! Itten ugy látszik az államfogyók nagy urak, mert nagyságos urnak titulálják. Két percz és már a nagy fegyház kapuja előtt állottunk.

— Itten kell jelentkezni?
— Méltóztassék leszállani. Segit le alázatos udvariassággal a kocsis.

Benyultam zsebembe, s oda adtam az egy koronát.
— Ez kevés tekintetes ur, a nagyságos államfogyók két koronát szoktak adni, — jegyzi meg szemrehányólag a fiakkeres.

E közben kiáltja az ajtóban álló fegyőr: 8 óra 2 percz. Es látom, hogy egy másik, a kit bizonyára már itten tanítottak írni, nagy szarka lábakkal karmolja egy fekete táblára.

— Sajnálom barátom. Már átléptem a börtön kapuját, foglyok vagyok és más, mint az „ön“ czim nem illet. Miért nem kérte előre, míg a czim döntött a bér-díj összegére.

Bevágták közöttünk az ajtót. Náci pedig — ha így hívták — hogy mit dörmögött magában, gondolom. (Barna Imre bácsi mint tapasztalt kapitány, ha hozzá mennék panasza, bizonyára kitalálná.)
Szervusz árnyékvilág 6 napra. Mormogtam magamban.

— Hogy hívják önt? Szóllit meg az inspectiós fegyőrőrmester. (Mert a fegyőrök csak papiron m. kir. de szolgálatban cs. és kir. és azért mondják ők inspectiós, nem pedig ügyeletes.)
Bediktálom neki hűségesen nevemet, lakásomat, állásomat és jelentem, hogy a behívólevelet odahaza felejtettem.

— Ez baj! Felelt vissza a csinos őrmester, haragosan egyet rántva a nagy szolgálati forgópisztolyon, mely oldalára volt akasztva.

— No de majd elintézi az igazgató ur. Nyugtat meg hetykén és kegyesen, ez alatt nagy uri módra fogat piszkálva egy virzsinia szalmával.

Ismét rám szól az őrmester, mert rangjelzéséből annak néztem.

— Üljön le, mig bejönnek a tiszturak.

A rideg folyosón hirtelen lehelyezkedtem egy karos lóczára és az alatt a félóráig mig itten várakoztattak már fellebbvalómmal az állapotok felől tárgyalni akartam. De valami nem tetszett neki rajtam, úgy vettem ki rideg feleleteiből és kérdéseiből. Gondolkoztam, mi lehet

TÁRCZA.

A fogházban.

Írta: GUBÓ.

Nem gyilkoltam, nem raboltam, nem loptam, kedvesem ellen sem követtem el revolveres- vagy vitriolmerényletet — pedig mást szerettem — és mégis fogházba kerültem.

És miért?
Azért, mert párbajoztam. A mai szerencsétlen társadalmi felfogás szerint pedig épen abban az időben, mikor ugy teremnek a krakéler emberek, mint a gomba a nedves erdőben, akár van ok, akár nincs, mégis muszáj verekedni, sőt a lányok előtt, mint a köznépnel, nem is legény, ki egypárszor már nem verekedett.

Bocsánat, én nem azért verekedtem, és ezért nem is fogok; hanem azért, hogy ha a törvény engem nem tud megvédeni és mások személyes támadására nem talál szakaszt, úgy, a hogy lehet, veszek magamnak elégtételt, már ha én kapok is egy jó vágást, a mihez a bőröm már hozzá is van szokva, akárcsak a vizsla a korbács ütéshez, és még azért, hogy a társadalmi követelményeknek eleget tegyek és magam megnyugtassam.

Szerencsétlen madár vagyok, kár, hogy „Sipulusz“, a jeles tárczairó nem ismer. Jó médium lennék neki és már rég a tollára vett volna, sőt nem kellene neki nagyon keresni a tárgyat, ha egypárszor szerencsénk lenne hozzá a Kossuth-asztaltársaságunknál, a hol többen is vagyunk egy tárczairó tolla hegyére alakok. Pedig oly szelid társaság ez. Mig zenét nem hall és bort nem iszik, hangját sem lehet hallani senkinek.

A szentlélek van közöttünk szelid galamb képében, s csak akkor lesz hangosabb, ha keresztelő szent János hívogató szózatára lerepül az ügyetlen borfiu fejére. Mert hát a galamb is a gyengébbet választja ki, akárcsak a karvaly.

No de majd eltérek a témámtól, s majd ugy járok, hogy Vladivosztkban kötök ki, s ottan fagyok be, vagy pedig ismét Bielosztokba hurezolnak ez ártatlan irkafirkáért.

Hogy kezdjem, hol elhagytam? Hát így történt: hogy én belé kötöttem egy emberbe, majd pedig egy

ember én belém és mindkét esetben én huztam a rövidet, mert rövidebb volt a karom mint az ellenteleimé, s még ráadásul a kir. törvényszék rám sózott 6 napot, a mit a királyi ügyész ur pártoló felterjesztésére a mostani koalíciós igazságügyminiszter ur hivatalbeli elődjének kegyei folytán, kit bizonyos kötelekek fűznek Gömörhöz, szabad választás szerint: akár Szegeden, akár Váczon ülhettem le.

Ez ideig mindenkől az elsőt választottam és nem sikerült. Gondolom magamban, most a másodikat választom, mert Szegedet már különben is ismerem. (Ne tessék összetéveszteni az államfogházat a várossal, mert az államfogházat éjjel is nappal is, a várost pedig csak éjjel; mert 20°-os hideg volt, mikor ottan jártam és éjjelre vártuk a Tisza szenzációs befagyását, a mit szerencsésen végig is virasztottunk a Tiszaparti „Kas“ kávéházból, sőt a rianást is hallottuk.)

Azonban mint mindig, ugy most is felsültem, azaz eben gubát cseréltem, — egyforma e két fogház házi rendje teljesen, csak az épület, a kert és a személyek mások. Talán Vác még rosszabb, mert a koszt valamivel drágább, de csak nem pusztitom az állam vagyonát, elég hogy 20 fillérért naponta szállást ad és kiszolgáltatom reám két gyilkossal, és őriztet 2 fegyőrrel.

Drága foglyok vagyunk mi magunknak is, meg az államnak is!

Akárhogy huztam, halasztottam az időt, ugy jártam ezzel is, mint a Steinfeld számlájával, hogy egyszer csak ki kellett fizetni. Beadták a keresetet, nem vártam a végrehajtást, hogy két börtönőr szurony közé vegyen és ugy kíséjjen, s ráadásul még ezeknek is fizessem az uti költségeit. A kitzűzött nap reggelén beszaladt velem a gyorsvonat Vácra és lecsüggesztett fővel leszálltam arról.

A vonattól leendő rabságom tudatában gyalog akartam bevonulni a harangzugástól épen zajos püspöki városba, de a kijáratnál egy fiakkeres nagyon szívesen kínálta kocsiját. Megtudva egy rendőrtől, hogy csak egy korona a viteldíj, könnyedén ugrottam fel a kényelmes félfedelűbe.

— Hová vigyem? szolt hátra a jó két szürke 4-es számú tulajdonosa.

— Az államfogházba — vágta oda hetykén.

— Igen is Nagyságos ur!

Ezt oly alázatosan mondta a Bielosztokból ide szakadt polgártárs.

kek, feldolgozandó anyagok és áruk nagymérvű drágasága, mi az ország minden lakosát sújtja.

A vállalkozási kedv nem emelkedett a szomorú viszonyok folytán, iparvállalat alig létesült s a kivándorlás szaporította a lehangelő körülményeket.

A társadalom keretében a hazai *iparpártolás* érdekében országsszerte nagy mozgalom indult meg, azonban ettől — bármily dicsegetés is legyen a törekvés — csak úgy várhatunk eredményt, ha az akcióval lépést tart az *ipar fejlesztése* is, melynek az ország minden részére arányosan kell kiterjednie.

A múlt évben vármegyénkben is történtek kisebb birtokparcellázási műveletek; Simonyi, Pálfa, Feled, Bátka és Radnót határában 1200 kat. holdon 120—150 kisgazda részesült földben.

A népesedésügy terén szomorú jelenséggel találkozunk, amennyiben az ujonczozás elmaradása miatt a házasságkötések száma is jelentékenyen apadt. — Vármegyénkben 1904-ben 1576, 1905-ben 1488, tehát 1905-ben 88-al kevesebb házasság kötöttet.

A lakosság száma a statisztikai hivatal kimutatása szerint ez volt vármegyénkben: Az 1900. népszámlálás alkalmával: 183,784. — 1904 végén a vándorlások figyelembevételével 187,200. — 1905 végén 187,300.

A munkásügyet szintén befolyásolták a politikai viszonyok s a munkásmozgalmak a kerületben nagyarányúak voltak. A kerületi iparfelügyelő a munkástelepeket vizsgálta, a munkáslétszámról azonban teljesen biztos adatok nem állnak rendelkezésre, mert ez változó volt.

A gömöri bányamunkások viszonyairól ezt olvasuk: „A kereset átlagban a vasgyárnál átlag napi 35 fillérrel emelkedett, a vasbányászatnál ellenben 24 el apadt, dacára annak, hogy úgy kobászatnál, mint a bányászat egyéb ágainál nagyobb bérek voltak, mint az előző esztendőben; e kerületbeli összmunkásságot figyelembe véve, a napi kereset 2 fillérrel javult. Azon legkisebb napi kereset, a melyre egy család férfimunkásnak elsőrendű életszükségletei fedezésére szükség van, három koronára tehető. Ez a munkások 50 %-ánál lett elérve. Azonban a javulás a bányászati és kobászati konjunktúrák emelkedésétől bizony várható. A vashegyi munkásstrájk után a napikereset 2 K 42 fill.-ről 3 K 36 fill.-re emelkedett, tehát 94 fillérrel. Rákoson 1 K 15 fillérrel, szomszédos bányákban 80 fillérrel, 28 fillérrel a borsodi vas-érc bányászatnál 22.83 fillérrel. — Az egészségügyi viszonyok igen kedvezőek voltak. A testi erők idő előtti hanyatlásának okát főként a hiányos táplálkozásban és az éjjeli tartózkodásra szolgáló lakások egészségtelen voltában vélik megállapíthatni.”

A *kivándorlás* szomorú képét leplezetlenül tárja elénk a jelentés. A múlt évben a garamvölgyi járásból: 511, a nagyrocezei 468, a rimaszombati 419, a rimaszombati 749, a rozsnyói 617, a tornaljai 519, Dobsina városból 98, Jolsva városból 45, Nagyrőczéről 23, Rimaszombatból 34, Rózsnyóról 45. Összesen 3528, az alispáni jelentés szerint 4194 egyén vándorolt ki.

A *kereskedelem* általában a viszonyokhoz mérten normalis keretek között mozgott. Annak fejlesztésére a múlt évben semmi különösebb intézkedés nem történt. Fogyasztási szövetkezet csak Turcsokon létesítetett. Az iparjogok száma vármegyénkben 107-ről 84-re csökkent.

Kereskedésre kiadott iparigazolvány Rimaszombatban 1904-ben 10, 1905-ben 17. Rózsnyón 1904-ben 9, 1905-ben 9. Dobsinán 1904-ben 3, 1905-ben 2. Jolsván 1905-ben 4. Nagyrőczén 1904-ben 1, 1905-ben 1. A megyében 1904-ben 107, 1905-ben 84. Összesen 107 és 84. — Üzletbeszűntetés a vármegyében 1904-ben 149, 1905-ben 37 volt. Csőd nyitottatott 4.

A jelentés külön fejezeteiben számol be: 1. A gabona, 2. A hor- és szeskereskedelem, 3. Az állatkereskedelem, 4. Állati termékek, 5. Erdészeti- és fakereskedelem, 6. Fűszer-, gyarmatárú- és rövidáru kereskedelem adatairól. Gömörmegyében a statisztikai hivatal adatai szerint

1905-ben termelt buza 260000, rozs 117000, árpa 85000, zab 129000 métermázs.

A gazdaközöniséget érdekelni fogja a nagy munkával és gazzal összeállított kimutatás, mely az 1905. évi termés eredményét bemutatja. A fentiekben kívül termelt: borsó 788 mm., bab 630 mm., lenese 409 mm., szemes tengeri 46719 mm., burgonya 965079 mm., csukorrépa 49050 mm., takarmányrépa 249000 mm., repce 429 mm., dohány 2645 mm., kendermag 3841 mm., kenderfonal 8712 mm., csalamádé 24625 mm., ősi búkköny 3764 mm., tavaszi búkköny 86719 mm., löhere takarmánynak 133269 mm., luczerna takarmánynak 50750 mm., széna és sarju réteken, kertekben és kaszálókban 2338324 métermázs.

Az állatkereskedelem fejezetben megtaláljuk a múlt évi országos vásárok forgalmát. Megyénkben 85 vásáron felhajtott 68915 szarvasmarha, 19944 ló, 25008 juh, 15448 sertés. Eladott 24454 szarvasmarha, 4174 ló, 10603 juh, 6395 sertés.

Az állati termékek közül különösen a méz és viasz képezik nálunk a forgalom tárgyát; azonban a tartós száraz és forró időjárás folytán a múlt év kedvezőtlen volt s a termelés csökkent. — Selyemtenyésztés csekély volt. Megyénkben 6 községben 11 termelő 56 kgr. gubót termelt 95 korona értékben. Erdészeti termelésre sem volt kedvező a múlt év. A cserzés a rossz időjárás és a munkásiány dacára elég eredményes volt, mert Borsodban és Gömörben 7—80000 kgr. csert termeltek, melynek kétharmada elsőrendű, egyharmada másodrendű volt.

A fűszer-, gyarmatárú- és rövidáru kereskedelem terén különös említésre méltó mozzanat nem történt.

A jelentés következő fejezete az iparral foglalkozik, melyre jövő számunkban térünk.

Értesítők.

I.

A tanév végén az iskolák számot adnak egy évi működésről, a tantestület munkásságáról, a növendékek előhaladásáról s általában az intézetek állapotáról.

Vármegyei tanintézetekről mondhatjuk, hogy azok megannyian magas színvonalon állanak s jó hírnévnek örvendenek, úgy, hogy hízegés nélkül mondhatjuk, hogy büszkék lehetünk rájuk és vezetőikre.

1. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium 53-ik értesítőjét a múlt tanévről nagy gondalalított össze a jeles igazgató: *Loysch Ödön*. Az eddigi szokástól eltérően, a bevezető közlemény helyett mindjárt elől a főgimnázium kormányzata és tantestülete tagjainak névsorát, majd a bevégzett tananyag részletezését találjuk. A nagyszámú ifjúsági körök és egyesületek működéséről a tanár elnökök referálnak. A Tompa önképzőkör munkásságáról dr. *Wallentinyi Dezső*, a Pósa önképzőköréről dr. *Veres Samu* számol be. A Bethlen Gábor-kör elnöke *Czinke István*, az ifjúsági olvasó- és sakk-köré *Kerekes Dezső* volt. Az ifjúsági dal- és zenekört *Pásztori Gyula*, a kézimunka-kört *Loysch Ödön* igazgató, a torna- és vívő-kört *Sz. Benedek Gyula* tornatanár vezette. A 32 év óta fennálló s ez idén 300 taggal bíró ifjúsági gyámintézet működéséről dr. *Wallentinyi* elnök referál.

A taneszközök részint beszerzés, részint adományozás útján meglehetősen gyarapodtak. A tanári könyvtár rendezés alatt áll; eddig 3470 könyv lajstromoztatott. Az ifjúsági könyvtár, a természetrajzi muzeum, rajzszertár, természettani muzeum az iskolának méltó díszekései, mert jól vannak felszerelve és gondosan vezetve. Az ösztöndíjak, jutalmak és segélyek részletezése után az évszázad tornaverseny lefolyása és eredménye van közzé, majd az adományok felsorolása után a múlt év történetéről vonatkozó adatokat közli az igazgató. Talán csak fűzési hiba, hogy ez ennyire hátra került s benne nincs megemlítve, vajjon a tanárok közül irodalmi mun-

Rác őrmester vezető ur egy igen intelligens polgár ember, úgy 60 év körül, kinek már sok úrfi volt a keze alatt, s minden tekintetben egy kifogástalan ember. Egy jóindulatú baka őrnagynak felel meg ha reá nézünk külsőleg, s olyan az öltözéke, mintha mindig skatulyából húzták volna ki, a műveltségét és modorát illetőleg pedig bármely kaszinóba ellehetne vinni, a kártyázóba meg az olvasóba is. Hogy mikor haragszik, nem lehet rajta észre venni. Én azt hiszem soha sem.

De mégis valamikor kell neki haragudni, mert az államfogyok bizony, mint tapasztaltam, követelőző és ezekkel még sem lehet úgy bánni, mint más el nem kényeztetett emberekkel. Járása, modora, hangja mindenkor egyforma. Talán akkor haragszik, mikor a legjobban mosolyog és épen talán ezzel inponál. Pedig nagy felelősség van rajta, de annak meg is felel becsületesen; mert már 11 év óta raboskodik együtt az államfogyokkal, s még egy krakéler, vagy a törvényeket nem nagyon tisztelő politikai fogoly sem tudta kikezdeni.

Uj lakásom vagy lakásaink, mert többen voltunk, a Duna partján fekszik közvetlenül. L alakban épített 12 czellával, egy társalgó szobával és egy örszobával bíró egészséges földszintes épület az, mely háttal a közvetítő foházknak van építve, szemmel pedig a Dunára. Mily kellemes kilátás! Igen ám, csak hogy a Duna felől egy két méteres nagy kőfal veszi el tőlünk a világot, s nem látunk egyebet kék égnél és nem hallunk egyebet, mint a hajó izesztő kürtölését, mikor fel- vagy lefelé uszik, és a Duna morgását, melynek hullámai csaknem az épület fundamentumát nyaldossák.

Ez a borzasztó tudat és állapot. Előttünk a természet legszebb panorámája a Duna, körítve a nagy hegyekkel, a Szentendrei sziget a népes községekkel és látunk belőle semmit, csak halljuk, hogy micsoda élet lehet kint. Hajók mennek Visegrádra és vissza boldog kirándulókkal, dalárdákkal és katonai zenekarokkal és nem látni belőle semmit, csak hallani mindent. Már Röntgen-féle találmányon törtük a fejünket, hogy az erős kőfalon átlassunk, s ezt a kérdést aztán úgy oldottuk meg, hogy az egyik jó mászó fogolytársunkat felküldöttük a séta idő alatt az udvaron lévő eperfára, a ki azután nyakát egy-két centiméterrel megnyújtva mégis látott valamit a külvilágból, s adta le ezt nekünk közvetve.

Nem látunk mi egyebet a fényes napnál, este pedig csak rövid ideig a czella ablakából, mert 9-kor re-

kásságot fejtett-e ki valamelyik, mert rendszeren ezt is fel szokták tüntetni. Megtudjuk, hogy 368 rendes és 24 magántanuló iratkozott be s különösen az első osztályban oly nagy volt a torlódás, hogy parallel osztályt kellett felállítani. — Vizsgára ment 356 rendes és 19 magántanuló, ezek közt általános jeles volt 30 (8%), jó 60 (16%), elégséges 167 (44-52%), egy tárgyból elégtelen 41 (10-99%), 2 tárgyból elégtelen 55 (14-68%), több tárgyból 22 (5-86%). Az eredmény általában kielégítő. Kérjük az igazgató urat, hogy az általános jelesek neveit, miután ezek megérdemlik, legalább dült betűkkel nyomassák mások. Mi érdemesnek tartottuk kiválogatni őket s ime közöljük a jelesek névsorát. Az I. a) osztályban: *Angyal Kálmán, Klein Samu, Szaniszló János és Varga Lajos*; I. b) oszt. : *Matus Andor*; a II. osztályban: *Csernay László, Faluba Gusztáv, Szakall Zoltán*; a III. osztályban: *Komlóssy Géza és Singer Arthur*; a IV. osztályban: *Lukács Béla és Meskó Barna*; a V. osztályban: *Máriássy Zoltán, Sailer Károly és Veres (Róth) Gyula*; a VI. osztályban: *Frenyó Lajos, Kosiner Sándor, Kozlay Kálmán, Szőke István és Vályi Ferenc*; a VII. osztályban: *Kovács Lajos, Král Károly, Schwarcz Ernő, Svingor Jenő és Végh Vilmos*; a VIII. osztályban: *Kiss Lajos, Molnár István, Schmidt Arthur, Stech Dezső és Radvánszky Béla* báró.

A vizsgálatot tett rendes tanulók között a magaviseletről egy sem kapott kevésbbé szabályszerű osztályzatot.

A statisztikai kimutatások után *Horváth Zoltán* a tápintézetéről tesz jelentést. 112 tanuló nyert ellátást a tápintézetben, melynek számadása a nagy drágaság miatt 3000 korona deficizzal záródott.

A jövő évi tudnivalók után az ideai érettségi vizsgálat eredményéről szóló jelentés fejezi be az értesítőt. Az érettségire 50 tanuló jelentkezett, ezek között 6 volt jelesen éret, 15 jól, 18 egyszerűen éret, 11 javítóvizsgálatra utasítottat. A jelesen érettek neveit már közöltük. A javítóvizsgák ősszel Nyiregyházán lesznek.

Állatdíjazás Rimaszombatban.

A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület a folyó évi első állatdíjazását e hó 8-án, vasárnap délelőtt tartotta meg városunk könyvelmesen és praktikusan berendezett vásárterén. A díjazásra — habár a reggeli eső megzavarta a felhajtást, továbbá tekintettel arra, hogy ez volt az első díjazás Rimaszombatban, elég szép számú állat vezetett elő. Felhajtott 40 drb borjas tehén és 35 drb 1—3 éves üsző.

A díjazást *Fáy László* elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg. Ezután megalakult a bíráló bizottság, a melynek tagjai lettek *Fáy László* elnöke alatt *Fekete Pál, Palm Nándor, Szeleczky Zoltán, ifj. Lengyel Pál, Gyenes István és Fodor Jenő*.

A bíráló bizottság ezután külön-külön megszemlélte a felhajtott állatokat. — A szemle után a díjazási tervet az állatpattintott meg. Elhatározta a bíráló bizottság, hogy a rendelkezésre álló 500 koronából 300 koronát az üszőkre és 200 koronát a borjas tehénekre fog kiosztani. Díjazva lettek a következők kizsádk állatai:

Üszőknél:

1. Mács Benedek (Bátka) 3 éves üszője I. díj 70 korona.
2. Pergyik József (Tamásfala) 1 éves üszője II. díj 40 kor.
3. Szlopovszky Pál (Dusa) 2½ éves üszője II. díj 40 kor.
4. Kojnok József (Nagyszuha) 1 éves üszője III. díj 30 kor.
5. Csobó Miklós (Pálfa) 1½ éves üszője III. díj 30 korona.
6. Pál Kovács József (Jánosi) 1½ éves üszője III. díj 30 kor.

ánk zárták az ajtót — a hold világot — a kedves éjjeli lámpást, mely annyiszor vezérelt már bennünket a szabad életben és emlékeztetett valamire a Gast- meg a Kaffiféhausra, s ezt most nélkülözni kellett.

A czellák előtt üvegezett magas gang vonul végig 80 lépés hosszban, mint az épület (volt időm 6 nap alatt pontosan megmérni.) Végén egy kényelmes vadszőlővel befuttatott nyári verendával. A reggeli és délutáni egy-egy órai sétaidőt kivéve, ez volt rendes séta és társalgási helyünk. A társalgót hagytuk télire a kártyásoknak, mert közöttünk kártyás egy sem volt. Az üveg gang és falak mellé rendes virágágyak vannak fektetve egy-egy nemes rózsabokorral, melyről séta alatt szorgalmasan szedegedtük a rózsá rovarokat. Az elég tágas udvar ¾-ed részét virágos kert képezi két nemes barack, 3 körte, 1 szilva és 2 eperfával. Az utakat ribizli-bokrok határolják, a mit mi szépen leszedegettünk, mert a szocialista államfogyok elvüknel fogva azt tartották, hogy magán tulajdon nincs, minden az államé és az államban így a foházban is minden állampolgárnak egyforma jogai vannak, vagyis Marx francia jeles író szerint, a mi az államé az egyenlő joggal vallás- és rangkülömbőség nélkül az állampolgárokké is. Rác őrmester ur ugyan Marxt nem olvasta, s azt mondta nem is fogja, mert az nem lehetett helyes eszű ember, de azt tudja, hogy magyar jog szerint ez nem így van, de azért a csekély kis gyűlöletért, ha azzal nekünk kedvet szerezhet, nem fog sem jelentést tenni, sem pedig ünyölni. Ezzel is lefőzött bennünket, mert ha tiltotta volna, annál inkább sóvárogtnak volna utána. A gyümölcsfák alatt kisebb gyepes területek vannak, a miben rendszerentlenül elszórva imitt-amott egy rózsá, egy georgina stb. virágjában lévő bokrok diszelegnek. Engem leginkább megkapott egy szép lafrans rózsá, körülötte egy rózsaszín gyönyörű magas karcus és egy alacsony bordóvörös mályva-rózsá bokorral, mely bokrokat, mint három gardedám, három tiszafa árnyékolta, míg mindegyikre, vagyis e gyönyörű csoportra egy terebélyes ezüstös szőke olajfa lombjai vetették a halvány árnyékot. Mikor e három bokorra néztem, mindig három szép rimaszombati leány jutott eszembe, sőt ha lehetett volna, ellozta volna nekik e sokat jelképező bokrocskákat és piczi lábaik elé ültettem volna.

A magas halvány rózsaszínű mályva-rózsá arczán lehelletszerű úde fiatal pír vonul végig, mely gyakran szőret elpirosodni különösen, ha neki tetsző legény veti reá

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Fáy Gyula, vármegyénk főispánja e hét folyamán Budapesten időzött.

Bornemisza László alispán pedig a mai nap folyamán utazott szintén Budapestre rövid időre.

Boczkó Dániel bankigazgató, az adótárgyalások vezetésére kiküldött bizotts. elnöke Karlsbadba utazott, helyette f. hó 16—24-ig br. *Luzenszky* Henrik fog elnökölni.

Zelenka püspök esküvője. Érdekes esküvő volt vasárnap délelőtt a Deák-téri evangélikus templomban, ahol Zelenka Pál, az ág. ev. egyház tiszkerületi püspök, főrendiházi tag vezette oltárhoz dr. *Mosánszky* Győző néhai eperjesi ügyvéd özvegyét született Antony Paulát. A püspök maga is özvegy ember volt, mert első felesége, akivel 1865-ben dr. Székács József szuperintendens ugyanebben a templomban adta össze, meghalt. Az esküvőre a tiszkerületi egyház valamennyi esperese eljött, élén *Szentiványi* Árpád orsz. képviselő, kerületi felügyelővel s nevükben *Terray* Gyula gömői főesperes gyönyörű fehér virágokból nyújtott át a menyasszonynak. Az esketést *Sarkány* Sámuel püspök vezette, aki könyveik megindító beszédét intézett az új párhoz. Tanuk *Antony* István, a menyasszony fivére és *Geduly* Elek voltak. Az új pár a polgári házasságot a Kálvin-téri anyakönyvi hivatalban kötötte meg délelőtt tíz órakor. Esküvő után a Pannonia-szállóban ebéd volt, melyen résztvettek az esperesek is, akik számos felköszöntőben éltették esküvője alkalmából szeretett főpásztorukat.

Andrássy Dénes gróf áldozata a művészetért. Mint Budapestről jelentik nekünk, megénk jötte, az Andrássy-család szeniorja ismét tanulmányát adta határtalan jószívűségének. Ugyanis az ő fejedelmi bőkezűsége által alapított „rozsnyói bányászati és kohászati Franciska muzeum” nagyterme részére megvette *Conrader* György festőművész tanár, hatalmas méretű festményét, mely természet után festve a dobsinai jégbarlang nagytermet ábrázolja. A nagy tehetségű művész tavaly ősszel három hétig tanulmányozta a jégbarlang csodás alakzatait és vázlatokat vett fel a helyszínén Dobsina város e földalatti tündérvilágáról. Hogy ezen ritkaság-számba menő barlangképek elvesszenek, a budapesti műkoreszolyások mellé állottak a művészek s így mintegy 47—50 személy szereplésével az 1905. évi 12-ik nyári koreszolyási jelenetet örökítette meg pompásan. A művész szerdán Rozsnyóra szállította a nagy méretű képet külön vasúti kocsiban s valószínű, hogy e hó 15-től látható lesz a „Franciska bányászati és kohászati muzeum” remek nagytermében. Mint értesülünk, ugyancsak a dobsinai jégbarlang nagytermét, a jégbarlangi szálló étterme részére, a természet után most festi *Markó* Ernő budapesti tehetséges festőművész.

Főhercegi vendég a jégbarlangban. A Tatrán nyaraló *Károly István* főherceg f. hó 9-én a dobsinai jégbarlanghoz érkezett és a természet csodaszép alkotását megtekintette. A magas vendég nagy elragadtatással nyilatkozott a jégbarlang szépségéről. Itt említjük meg, hogy *Koburg Ferdinand* bolgár fejedelem e napokban érkezik pusztamezői vadászkastélyába s részt fog venni a vadászaton.

Bírói vizsga. Ifj. *Baksay* József, tordai kir. járásbírósi jegyző, *Baksay* József helybeli tekintélyes kereskedő derék fia a bírói vizsgát sikerrel letette.

Fráter Loránd Csizben. Fráter Loránd, a magyar nóta és hegedű nagyíró mestere, szolgálaton kívüli huszárkapitány 4 hétre a csizi fürdőbe érkezett. Amikor irygeljűk a fürdőközönségtől azt a nagy élvezetet, melyben őket részesíti, azt magunknak is szeretnénk megszerezni. Jöjjön közénk is, szivesen látjuk s adjon egy hangversenyt.

Eljegyzés. *Vecsei Baráth* Károly ág. ev. lelkész f. hó 12-én jegyezte el csetneki *Gyürky* Margit helybeli áll. elemi iskolai tanítónét, csetneki *Gyürky* Pál főesperes szép és művelt leányát. Az eljegyzés városzerte őszinte örömet kelt, s a köztisztelőben álló családnak mindenki igaz szívvél gratulál.

Esküvő. *Smál* Gyula kir. törvényszéki aljegyző folyó hó 11-én tartotta esküvőjét *Kubinyi* Arankával, *Kubinyi* Andor kir. tanácsos, helybeli kir. pénzügyigazgató kedves és szép leányával. Tanuk voltak: *Kubinyi* Ferenc t. megyei főügyész és *Kubinyi* Bertalan megyei főlevéltárnok. A fiatal pár frigyét *Gyürky* Pál esperes ág. ev. lelkész áldotta meg. Délután az ifjú pár elutazott

Alapítványok. *Knöpfler* Károly nagybirtokos és kovács gyáros 300 korona, a Jolsvai Takarékpénztár 200 korona és *Heinzelmann* Alfréd liczei nagybirtokos és gyáros 100 korona alapítványt tettek a jolsvai siketnéma-intézet javára.

Kormánysegély. A m. kir. Belügyminisztérium a dénesi tűzkárosultak javára 500 korona segélyt küldött főispánunk kezébe.

A műemlékek országos bizottsága megbízásából *Huska* L. festő folyó hó 11-én városunkba érkezett és itt a kraszkói ág. ev. egyház felügyelőjével: *Cseh* István kir. törvényszéki vizsgálóbíróval való értekezés után Kraszkóra ment a nagybecsű régiségekkel bíró templom megtekintése céljából.

Kántorválasztás Kecskeméten. A megüresedett ref. énekvezér-organista és vallásaitói állásra 48 pályázat adatott be s az egyháztanács 24-et jelölt ki s ezek között a második csoportban első helyen jelölte *Szűcs* György helybeli kántort, ki szintén pályázott. — *Kremán* Sámuel kunmadarasi kántort választották meg az állásra.

Új körjegyző. Balogrussói körjegyzővé *Spielberger* Armin kovács szorgalmas és tehetséges segédjegyzőt választották meg.

Eljegyzés. *Marton* József vasúti tisztviselő — *Marton* Imre helybeli pénzügyi titkár fia — eljegyezte *Maison* Irmát Betlérben.

Papválasztás. Nógrádmegyében: Kálnón — mint ezt megírtuk — megválasztották *Kalanda* Gyula székelyi ág. ev. lelkészt. — A választást felebbezés folytán megsemmisítették, azonban *Kalanda* újra választhatónak mondatott ki. A második választásán ismét *Kalanda* Gyula lett győztes és a jun. hó 25-én összeült egyházmegyei törvényszék e választást érvényesnek mondotta ki.

Halálozás. *Galambos* József helybeli kereskedő mély gyász érte, amennyiben atyja: *Goldstein* Gábor f. hó 6-án Miskolcon meghalt. Temetése f. hó 8-án ment végbe. Kiterjedt család gyászolja az elhunytat.

A fővárosi és vidéki sajtó képviselői Aggteleken. Mint említettük, a magyarországi Kárpátgyógyászati keleti osztálya meghívta a sajtó képviselőit e hó 22-ére, vasárnapra az Aggteleki barlang Jászvölgyébe utaztatásuk és a csodaszép paradicsomnak nevezett új barlangrész megtekintésére. A fogadtatás körül itt Gömörben a *Hevesy*-család egyik lelkes tagja és *Siegmeth* Károly, a Kárpátgyógyászati alelnöke fáradozik, míg a fővárosban *Markó* Miklós hírlapíró földink, hogy a napi- és képes lapok legagilisebb munkatársait meggyerje vármegyénk ezen európai nevezetességű földalatti tüneményének megtekintésére. — Eddig a következő hírlapírók és szerkesztők ígérték meg eljövételüket: *Nemeskéri Kiss* József (Budapesti Hírlap), *Seffer* László (Magyar Hírlap segédszerkesztője), dr. *Kovács* Dénes (Hircsarnok könyvmatos szerkesztője), *Horváth* A. Gyula (Pester Correspondenz szerkesztője), *Csoor* Gáspár (Fiumei Hírlap segédszerkesztője), *Hetényi* Kálmán (Tolnai Világosító szerkesztője), *Nagy* Géza (Pester Lloyd), *Tábori* Kornél (Pesti Napló), *Széki* Andor (Az Ország), *Bischoff* Béla (Pesti Hírlap), *Fröhlich* János (Az Ujság), *Lukács* Gusztáv (Egyetértés), *Fehér* Sándor (Magyar Nemzet), *Herczfeld* Sándor (Neues Pester Journal), *Virág* B. Géza (Ország Világ), *Szöllösy* Zsigmond és *Söpflin* Aladár (Vasárnapi Ujság), *Roóz* Miklós (Magyar Szó), *Magyar* Elek (Magyar Turf), *Péczeli* *Hirsch* Ferenc (A Nap), *Dénes* János, *Markó* Miklós, *Sánta* Mihály a (Magyarországtól), *Király* László (Esti Ujság), *Hubert* János (Miskolci Napló), *Jelffy* Gyula és *Békei* Ödön a (Vasárnapi Ujság és Ujdomák fényképész munkatársai), *Komáromy* István (Gömör-Kishont), *Komoróczy* Miklós (Rozsnyói Híradó) és dr. *Császár* Mihály a (Sajó-Vidék) főmunkatársa. — A fővárosi újságírók *Markó* földink vezetésével a program szerint 22-én, vasárnap reggel 5 óra 29 p. érkeznek Tornaljára, hol reggeli lesz. Tornaljáról indulás kocsin 6 órakor, érkezés 8-kor az aggteleki barlang régi bejáratához, itt villás reggeli van 9 órakor. Ezután a barlang megtekintésére indulnak. Egy órakor az emléktábla leleplezése történik meg. Utána ebéd a régi bejáratnál. Aggtelekről indulás Tornaljára délután 5 órakor. — Mint értesülünk, a Kárpátgyógyászati és alkalmal a megyei közelet előkelőségeit is meghívta Aggtelekre, hol ezuttal, a mint említettük, az új bejárat emlékére egy márványtáblát lepleznek a Kárpátgyógyászati egyesület tagjai. A helyszíne miatt ez alkalommal ezen barlangnapon csak a meghívott vendégek vesznek részt, miután az ellátást a vendégeknek bizonyos nehézségek közt lehet eszközölni a barlang szerény berendezésű menházánál.

Hangverseny. Csizfürdőben f. hó 21-én — az Annabált megelőzőleg — este 8 órakor *Fráter* Loránd, aki a magyar népdalokkal hegedűn és énekelve világhírűvé kezd válni, *Tarnay* Lajos országosan ismert és kedvelt zongoraművészsel együtt a fürdő nagy nyári éttermében hangversenyt rendez s erre a szívhez beszélő magyar zene minden igaz barátját tisztelettel meghívja a rendezőség.

Adóügyi vizsga. Pénzügyigazgatóságunk kebelében folyó hó 9-én adóhivatali vizsgálatra képesítő írás- és szóbeli vizsga tartatott. A vizsgáló bizottság következőleg alakult meg: *Szombath* György pénzügyigazgató helyettes mint elnök, *Szabó* Ferenc kir. adótárnok és *Jugan* Gusztáv pénzügyi számvizsgáló mint tagok; *Kapor* János irodatiszt mint jegyző. Vizsgára *Mánik* Lajos rozsnyói kir. adóhivatali gyakornok jelentkezett, ki az írás- és szóbeli vizsgálatokat jó sikerrel letette.

Szerencsés vadász. Arról értesülünk, hogy *Takács* Dániel tiszolci kereskedő e hét egyik napján egy ritka szép példányu medvét ejtett el a tiszolci városi pagonyban.

Tifusz. Ugy értesültünk, hogy *Perecz* Béla fodrász segédje, kinek üzlete a régi vármegyeháza földszinti helyiségében van, az udvari kutban levő víztől tifuszt kapott. Ha nincsen is kétségtelenül megállapítva, hogy a gyanuba vett kut víztől származik a megbetegedés, mindenesetre a hatóságnak jó lesz vizsgálatot tartani és a kutat elzárni.

Halálos végű csivódás. Antalfalán az ottani erdősegből még június hó 30-án fát fuvaroztak az emberek s együtt jöttek le *Komora* József, *Krahulecz* György és *Szkevernyák* János antalfalai lakosok. Utközben szóváltás támadt közöttük s *Komora* és *Krahulecz* nekiesetek *Szkevernyák*nak, őt össze-vissza verték s koponyáját betörték. A súlyosan sérült embert a faluba szállították a többiek s a szerencsétlen ember a szenvedett sérelmek következtében f. hó 8-án meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely a vizsgálatot nyomban megindította. F. hó 10-én *Cseh* István h.-vizsgálóbíró dr. *Zehery* István törvényszéki- és dr. *Hruska* János nyustyai körorossal együtt a helyszínén megjelent s az orvosok a hullát felboncolták. A tragikus véget ért ember holttestét nagy részvét mellett temették el s a tetteseket: *Komora* Józsefet és *Krahulecz* Györgyöt letartóztatták és beszállították a kir. törvényszék fogházába.

Verekedő cigányok. Folyó hó 9-én a Tóth Béla építész téglatelepen dolgozó cigányok között nagy ribillió támadt. Egy kissé felhajtották a garatra, aztán összekaptak a munkások és kölesönös sértegetés után ketten-hárman nekítámadtak a legszajásabb *Puporka* Jánosnak és úgy fejbe ütötték egy ásóval, hogy azt súlyos sérüléseivel a kórházba kellett szállítani.

A júliusi országos vásár f. hó 12—13-án zajlott le. Elég nagy vásár volt s különösen a marha felhajtás nagy arányú volt. Élénk kereslet mellett az árak is magasak voltak s különösen a fővárosi marhakereskedők sokat vásároltak. Általában érezhető volt a szerb határzárlat hatása a marhavásáron. A szebtolvajok most gyérebben jelentkeztek s nem nagy szerencsével operáltak. Még megemlítjük, hogy a vásár kivételével eső nélkül nyert befejezést.

7. György János (Jánosi) 2 éves úszója IV. díj 20 kor.
8. Babarik Márton (Fazekaszsaluzsány) 1 éves úszója IV. díj 20 kor.
9. Adám András (Fazekaszsaluzsány) 1 1/2 éves úszója IV. díj 20 kor.
Borjas teheneknél:
1. Paesmár Mihály (Tamásfalva) 7 éves tehene I. díj 50 kor.
2. Kojnok József (Nagyszuha) 5 éves tehene II. díj 30 kor.
3. Danics Lajos (Szutor) 11 éves tehene II. díj 30 kor.
4. Szlopovszky Pál (Dusa) 5 éves tehene III. díj 20 kor.
5. Homolya Sámuel (Dusa) 3 éves tehene III. díj 20 kor.
6. Kovács Pál (Dusa) 3 éves tehene III. díj 20 kor.
7. Samu János (Jánosi) 7 éves tehene IV. díj 10 kor.
8. Adám András (Fazekaszsaluzsány) 4 éves tehene IV. díj 10 kor.
9. Babarik János (Fazekaszsaluzsány) 8 éves tehene IV. díj 10 kor.

Oklevelet kaptak:
Üszőkért: István János (Bellény), Czaban János (Felsőpókorágy), Barát József (Jánosi), Szlopovszky Pál (Dusa).

Tehenekért: Ocskai Pál (Zsip), Benyik Gergely (Susány), István János (Bellény)

Nem hagyhatjuk említés nélkül azon körülményt, hogy a helybeli m. kir. földmives iskola okszerűen és szépen vezetett siementháli tenyészetének mennyire meglátszott a befolyása a szomszédos községek szarvasmarha állományán. A díjakat nagyobb részt a földmivesiskolából származott állatok ivadékaik nyerték.

Néhány kiszagda teheneből egész kollektívát hajtott fel a díjazásra; sajnos, a bíráló bizottság csak oklevéllel tüntethette ki tulajdonosukat, mert a díjazási tervezet szerint pénzdíjakat csak borjuval elővezetett tehének tulajdonosai kaphattak. —r.

A gömörmezei muzeum-egyesület tagjai közé léptek:

Alapító tagul: Szentiványi József (Beje) 50 koronával. Összesen 14 tag.

Rendes tagokul: 104. számú iven: dr. Löcherer Tamás, Dapsy József, Baksay József, dr. Szabó Károly, Molnár József, Kern Adolf; a 20. sz. iven: Osgyáni Béla (Kelemér), Diószeghy Dezső (Kelemér), Fleischbaker (Horka), id. Földföldy Ottmár Felsővály; 111. sz. iven: Jurasko Jakab, Balga Kálmán; a 18. sz. iven: Mária Gyula (Nyustya); a 69. számú iven: dr. Göbl Márton (Szentimón). Összesen 115 tag.

Pártoló tagokul: a 43. számú iven: Honéczy Pál (Ochtina), Martonháza község, a martonházi fogyasztási szövetezet; a 111. sz. iven: Fenyő Mór, Sipos Béla, Rásztóczy Pál (Nyustya); a 18. sz. iven: Sztina János (Tiszolcz), Purjesz Ignác (Nyustya), Bihary Géza (Klenócz), Fűzi Rezső (Kokova), Szviezsény Péter (Antalfalva), Csorbai Endre (Forgácsfalva), Weizer Károly (Ráho), Bodnár Zoltán (Alsószkálnok), Garai Arnold (Tamásfalva), Gál Vilmos (Osgyán), Kengyel Lajos (Nagyszuha), Szántó Sándor (Lukovistye), Bolyky Gábor (Hrussó). Összesen 102. tag.

Tisztelettel kérem az ivtartó urakat, méltóztassanak a taggyűjtő iverket július 20-ig mulhatlanul beküldeni, hogy a küszöbön levő muzeum-egyesületi alakuló közgyűlésig a tagok névsorát hiánytalanul összeállíthassam. A begyűlt tagsági díjak legegyszerűbben postautalvánnyal a „Gömörmezei Muzeum Igazgatóságának” czímen küldendők be.

Rimaszombat, 1906. július hó 2.
Fábry János igazgató.

tekintetét. Gyönyörűségének tudatában büszkén tekint le barátnéira, s arcából azt lehet olvasni, hogy azon gondolkodik, vajjon ő e a szebb, vagy a rózsá? Izlés dolga: dönt a legényhad.

A lafrance rózsá? Még nem teljesen nyíltott bimbó, fiatalabb az előbbinél, neki még gondosabb ápolás szükséges. Hűségesen is gondoztuk és öntözgettük minden nap, melyet azzal jutalmaztunk, hogy minden reggel kelyheiből kellemes illatot árasztott. Már e virág tulajdonságánál fogva is szerényen húzta meg magát két virág barátnéja között, csak néha-néha, ha egy szellő érinté, félve tekint fel rájuk, különben mindig lesüti gyönyörű ábrándos arcát; mert fél a napsütéstől, hogy barnább lesz. A fogolytársak többsége e virágnak adta az elsőséget.

Hogy irjam le az alacsonyabb bordóvörös mályva rózsát! A mint a természet, úgy az élet kertjében is nagy ritkaság e virág. En már mindkét kertben sokat kertészkedtem, fáztam és áztam, s hogy így van, tanum reá szürkülő és molyosodó hajfűrtjeim, de még ily virágjában teljes szép nővényt nem láttam. Láttam egyszer ahoz hasonlót, de abban nem volt annyi báj, nem volt arcán annyi pír, nem volt arcában és természetben annyi élet, annyi kedvesség. E mellett bátran, kihívóan néz a legény szemébe, s midőn meghódította és a legény leakarja szakasztani, egyet kaczag és piczi piros orcáját durezzaan elfordítva: fűgét mutat. Mire az egyik öröklődő gardedám helyeslőleg bólint.

Istenem! Hová jutottam a bevezetéstől idáig? De hát a kedves olvasó ismeri az én életem, olyan nekem gondolkozásom is. Csapong egyik világról a másikra, fut, rohan, s ezután . . .

De a szívem csak egy volt, s egy marad! Tessék már most dönteni, hogy a szívem együtt ver-e gondolataim kerekének perczésével, vagy külön?

Melyik győz nálam, az ész, vagy érzélem? Megsúgom: Egyik sem! Hanem egy harmadik, az örök titok. Feladom e három virágot talánynak.

S esküszöm a visegrádi vártorony bűneire és a Duna hullámainra, hogy a három leány magára fog ismerni, de a mostani világ planétája azt jóslja, hogy egyiknél sem fog a szív, de igenis az ész határozni és drága sorsuk felett dönteni, hogy pedig ebben nekem részem ne legyen, nem veszem őket többet tollamra.

(Folytatása következik.)

Iparosok mulatsága. A helybeli iparosok nyugdíjgyűlése javára ma, vasárnap d. u. 4 órakor a Széchenyi-kertben mulatságot rendez az ifjuság 1 korona beléptől kezdve. A mulatságra sokan készülnek s ha az időjárás kedvező lesz, az bizonyára fényesen fog sikerülni. A jótékony cél érdekében felkérjük a közönséget a mulatság támogatására. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot jövő vasárnap, f. hó 22-én tartják meg.

Museum. A vármegyei muzeum ügye végleg dülőre jutott és f. hó 20-án, amikor a muzeumgyűlés alakuló gyűlését fogja tartani, végleg befejezést fog nyerni. A gyűlésre szóló meghívók a vármegye alispánjának iródja útján küldetnek szejjel és szép reménytel tekintünk a gyűlés lefolyása elé. Már eddig is sokan iratkoztak be az egyesületbe, kiknek neveit egyidejűleg, valamint *Fábry János*, a lelkes igazgató meghívóját és az adakozók névsorát közöljük. Részünkről is csak melegen üdvözölhetjük az egyesületet és nemes munkájában, mennyire tölünk telhetik, örömmel veszünk részt.

Előmunkálati engedély. A m. kir. keresked. miniszterium Pallós Armin vállalkozó részére Fülel állomástól Perse, Nagydaróc, Osgyánon át Fazekaszaluzsányig vezetendő vasútépítésre az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. Szomorú, hogy ha ez sikerül, a Szuhavölgyet elveszítjük és a vagyonosodó szuhavölgyi lakosok pénze is Nógrádba fog vándorolni.

Tanítói körgyűlés. A Várgede kishonti egyesített aesperesi kerületek kath. tanítói köre f. hó 16-án Rimaszombatban, a róm. kath. olvasókör helyiségében tartja rendes körgyűlését, mely reggel 9 órakor „Veni Sancte” s sz. misével veszi kezdetét a pleb. templomban. Értekezések lesznek következők: a) Mily fontos és szükséges, hogy a pap és a tanító egyetértésben éljenek és működjenek. Kidolgozta: főt. *Kamm Ede*. — b) Az énektanítás haszna, mikéntje és szüksége a népiskolában. Kidolgozta: *Gulyás Pál*. — c) A tanítókat segélyező és érdeklő intézményeket ismerteti: *Parák Lázár*. A gyűlésen elnökválasztás is lesz.

Vasútépítés. A Putnok és Eger közötti vasutvonal építési munkálatai megkezdődtek s remélhető, hogy a vonal már az ősszel a forgalomnak át fog adni.

Uj bányaiskola. Az országos bányászati és kohászati egyesület borsod-gömöri osztálya akeziót indított a mult esztendőben egy bányaiskolai iskola szervezése ügyében. A bányaiskola föllállítása immár biztosítva van, mert mind a kormány, mind a megye anyagi hozzájárulása teljesen fedezi az iskola költségeit. Az új bányaiskola már az ősszel nyílik meg Rozsnyón.

A tűzterek a Kassán és környékén végzett lögyakorlatok után új otthonukba, Losoncra visszamentek. Utjukban f. hó 13-án délelőtt agyulovések jelezték az akasztóhegyen érkezésüket s 10 óra tájban bevonultak; egy részük a vásártéren, másik része az ezrednek Tamásfalán nyert elhelyezést. Szombaton — tegnap — reggel 1/2 6 kor egy napi pihenő után folytatta az ezred utját s meg tegnap hazaérkezett Losoncra, hol örömmel fogadták a derék hadfiakat, kik után mi immár hasztalan áhítózunk.

Az Igló-füredi gyógyfürdőben július hó 7-ig 227 vendég érkezett a hivatalos kimutatás szerint.

Vizbefut gyermek. A mult heti nagy felbőszakadás Klenóc környékén óriási károkat okozott. Az utakat mindenütt megrongálta, a környező hegyekről hatalmas kődarabokat sodort le az áradat, mely a községen keresztül folyó Rima vizét annyira megduzzasztotta, hogy a viz medrétől kilépett és elöntötte a községet egy részét. A 11 éves kis *Dovala Zsuzsanna* az uton keresztül akart menni, azonban az ár elkapta és ragadta magával, fejét és kis testét a kövekhez ütve, úgy hogy a kis leány, még mielőtt kimenthették volna, a sérülések következtében is, de meg tudták folytatni is kisenvedett folyó hó 6-án. Gondatlanságról lévén szó, f. hó 7-én a kis leány hulláját a bíróság felboncoltatta.

Mükedvelőeladás. A csetneki mükedvelők f. hó 15. Csetneken, a városháza nagytermében a helpai tűzkárosultak javára táncal egybekötött jótékonycélú mükedvelő színelőadást rendeznek, melyen színrekerül *Gabányi 3* felvonásos vígjátéka: „Az apók”. Rendező *Csipkay János*. Kezdeté este 8 órakor, a színelőadás után tánc lesz.

A gömörmegeyi muzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke az 1906. június hóban.

Daguerotypia-kép 1844-ből, Kern Adolttól.
Selyemre festett legyező a XIX. század közepéből, Benkár Józseftől.

14 könyv, 8 füzet új és régi, Zorkóczy Józseftől, Murányalja.

Meszely, bádognól 1881-ből, Sarinay Ignácztól.
Gyutasos pisztoly, Tengely Ferencztől

Tompa-szobor koszoru szalagja, a gymnáziumi ifjuságtól.

Antik álló óra, Borbás Pálnétól.
Rimaszombati ács ezéh pecsét nyomója, Dusek Vinczétől.

Zászló-szalag 1801-ből, Ragályi Istvántól.
Szignum Memoriae 1898-iki emlékérem, Fábry Zoltántól.

Rövid puska, Horváth Jenőtől.
Egy könyv, Steiner Simontól.

Két füzet 1715-ből, Farkasfalvi Imrétől Budapest.
Molnár-féle magyar-latin szótár 1708-ból, Keresik László.

Két boglártú, 1 pár ezüst kapocs, 1 drb. sarkantyu, 1 drb. szent György tallér (letét), Horváth Józseftől Csiz.

Négy drb. Cserépkanna, egy háromfülvű eszerépkorsó, két drb. kulacs, három gyertyaöntő eső, két ajtaju nagy szekrény, 2024 kézirat és apró nyomtatvány, 510 kötet könyv és füzet, Br. Nyáry Sándornétól János.

Vasláda Török család irataival, Török B. lintól János.

Tóth-Pápay János doktori és sebész oklevelei és Lévai Koós család ármálisa 1791-ből, Vályi Ilonától János.

Martinovics-féle kép és 230 drb. kézirat és nyomtatvány, Br. Ragályi-Balassa Ferencztől Ragály.

Régi okirat, Ruszkay Gyulától János.

Régi ezüst evőkánál, Molnár Jánosétól.

76 drb. könyv és füzet, Fodor Zoltántól.

Az 1906. január-márczius hónapok alatt elkobzott 28 napilap számai egybekötve, Grexa Jánostól Budapest. Ot drb. emlékérem, Feketéné-Otte Hedvigtől.
Rochfalvy és Pálmán-családok nemesi leveleik, 38 drb. egyéb családi irat, dr. Söldos Bélától.
4 drb. dobsinai busvétit tojás, dr. Veres Samunétól.
A kegyes adományokért a muzeum nevében hálás köszönetet mond az igazgatóság.

Nyilt-tér:*)

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Luhi Erzsébet gyógyviz

gyomorbetegségek minden neme ellen, ugyszintén a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotában kiváló sikerrel alkalmaztatik Megrendelhető a forrásbérletégnél Szolyván, (Beregmege) és minden jobb keresk desben.
Borral kitünő ital.

Kiadó lakás.

A főgimnáziummal szemben egy földszinti lakás 3 szoba s mellékhelyiségekkel aug. 1-től bérbeadó. Értekezni lehet **Tóth Béla** építész tulajdonossal.

Bérbeadó.

A rimaszombati határban egy tagban lévő 28 hold szántó és 12 hold rét birtok a legjobb kezelésben tartva, **f. évi szeptember hó 1-től** több évre bérbe kiadó. Értekezhetni **Róth Lajos** tulajdonos, rimaszombati lakosnál. 1-3

Csödtömeg eladás.

Steiner Bernát mint **Steiner Salamon rimaszombati bazárüzlet tulajdonosa** csödtömegéhez tartozó s a csödleltár 1-1519, 1521-1550, 1553, 1557, és 1559 sz. tételei alatt 23,747 korona beszerzési árban és 16,535 korona 42 fillér becsértékben felvett bazár- és divatárúk, 1520, 1551, 1552, 1558, 1560-1569. számú tételei alatt 1531 korona beszerzési árban és 499 korona 80 fillér becsértékben felvett üzleti felszerelések és az 1589 sz. tétel alatt 200 korona beszerzési árban és 320 korona becsértékben felvett 2 drb gömörmegeyi takarekpénztári és hitelbanki részvény ajánlati verseny útján eladatnak. Felhivatnak a venni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat a becsértéknek megfelelő 10% bánatpénz letétele mellett **1906. évi július hó 25. napjának délelőtti 11 órájáig** alulirt tömeggondnoknál Rimaszombatan adják be. Az ajánlatok vagy együttesen, vagy külön-külön az üzleti árakra, berendezésekre és részvényekre tehetők.

Az üzleti árak alulirt tömeggondnok közbenjöttével minden köznapon délután 2-4 óráig megtekinthetők. Le nem zárt, a kintüztő határidő után, vagy bánatpénz nélkül beadott ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A beérkezett ajánlatok 1906. évi július 25. napján délután 2 órakor fognak a csödválasztmány jelenlétében a rimaszombati kir. törvényszék pertárában felbontatni. A csödválasztmány fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott összeg nagyságára, tetszése szerint határozzon.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg után a III. fokozati bélyegilletéket azonnal a tömeggondnok kezébe kifizetni. Köteles továbbá a megvett tárgyakat f. évi július 31-ig teljesen elszállítani. Amennyiben ezen feltételek bármelyikének eleget nem tenne, bánatpénze a csödtömeg javára elvész és kárára s veszélyére új árverés, vagy bármi más módon eladhatók a tárgyak.

Az áruraktár minősége, mennyisége s ugyanazonosságáért sem a tömeggondnok, sem a csödválasztmány szavatosságát nem vállal.

Rimaszombat, 1906. július hó 11.

Dr. Cziner Miksa,
ügyvéd, csödtömeggondnok.

Bérbeadó birtok.

Egy 525-550 holdas első minőségű birtok — mint szántó és rét — **1906. évi október hó 1-től** bérbe kiadó. **Czim** megtudható a kiadóhivatalban.

2-2

Eladó.

5 drb tornaljai takpénztári részvény a rendes árfolyamon. 1 drb jó karban lévő Beregszászy-féle koncert-zongora. 1 drb dupla esővíz (drót) refoch. hátul töltő fegyver. 1 drb egész új Jevre-féle frauczia, házi egészségi szoda-gép.

Hogy hol? megtudhatni a **kiadóhivatalban**.

Az 1896-7. isk. tanévre **Szepesbéláról**

kerestetik, nemkülönben jó háznál — hol csak 1-2 kosztos fiu lenne — **hely kerestetik.**

Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt

1-3 **Soós Gyula, Rimaszombat.**

Bérbeadási hirdetmény.

Rimaszombat város tulajdonát képező — ez időszent **Steiner Salamon** bérletében lévő — **Erzsébet-tér 9. sz. a. fekvő bolthelyiség f. év aug 1-től 1911. május 1-éig** terjedő időre bérbe adatik.

1. Kikialtási ár évi 960 korona.
2. Bérbevevőt az átalakítási és villanyberendezési költségek részletei is terhelik.

3. Részletes feltételek a polgármesteri hivatalban megtudhatók.

4. Zárt írásbeli ajánlatok a polgármesteri hivatalban 10% bánatpénzzel felszerelve **1906. évi július hó 23-ának d. e. 10 órájáig** adhatók be.

5. Az ajánlatok felett végérvényesen a képviselőtestületi közgyűlés dönt, melynek joga az ajánlatok teljesen szabad elbírálásához, sőt új árverés tartásához is fenntartatik.

Rimaszombat, 1906. július 11.

1-2 **Dr Kovács László,** polgármester.

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utca 2. szám** alatt — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 39 éves kitünő menetelű üzlethelyiség lakással együtt **azonnal** bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. — Ertesítés nyerhető **Róth Lajosnál** Rimaszombatban vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross-utca 50 sz. a. 6-*

Hirdetmény.

1735. sz. — A tornaljai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornaljai takarékpénztár** végrehajthatónak **Orbán János** és **neje** végrehajtást szenvedők elleni 2600 kor. követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a baraczai 83. sztkjvben foglalt A. I 1-9. sorszámú belsőség, szántó és rétből álló ingatlanok Orbán Jánosné Koós Francziska és Orbán János nevén álló részeire az árverést 2600 koronában ezenell megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1906. évi szeptember hó 15-ik napján** délelőtt 9 órakor Baraczan a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tornalja, 1906. évi június hó 30-án.

Münster, kir. járásbíró.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

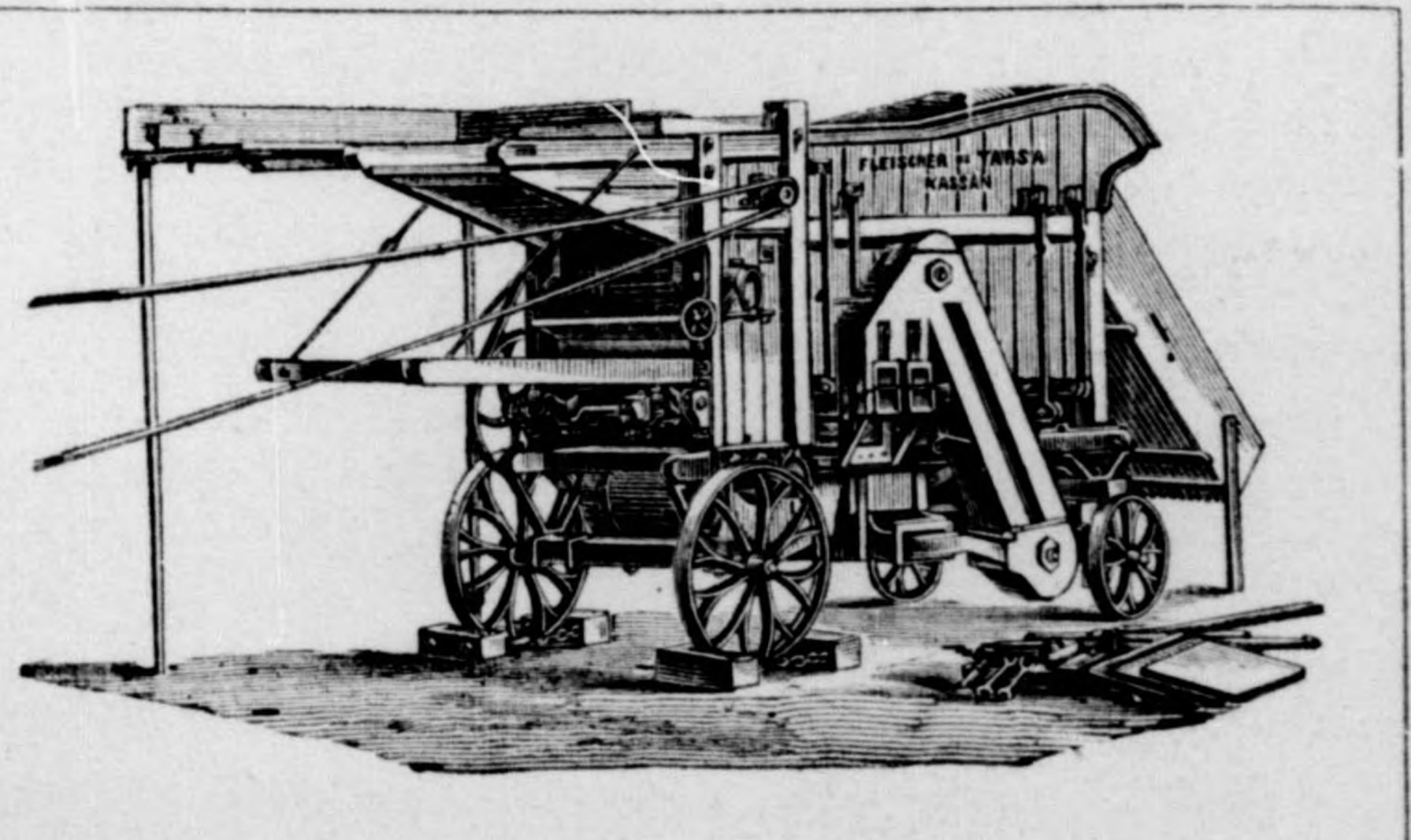
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhirnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostait**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gözgépeket és gözkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzőket, cukrosítókat, maláta- burgonya-szőőket, malom berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük

5-6